

Modernizace, ale i navýšení kapacit

LOŇSKÝ ROK SE UKÁZAL VLIVEM UDÁLOSTÍ NA UKRAJINĚ PRO LETECKÝ PRŮMYSL TURBULENTNÍM. AŽ JIŽ ŠLO O SAMOTNÉ VÝROBCE NEBO SERVISNÍ ORGANIZACE. PLNÝM VÝZEV BYL I PRO STÁTNÍ PODNIK LOM PRAHA, JEHOŽ ŘEDITELE JIŘÍHO PROTIVU JSME PROTO POŽÁDALI O ROZHOVOR.

Pane řediteli, s jakými očekáváními a předpoklady státní podnik vstupoval do roku 2022 a jaká nakonec byla skutečnost?

Plán na loňský rok byl opět standardně rozdělen do mnoha oblastí, ať už šlo o hospodaření, finance, projekty, organizaci nebo procesy. Pokud to zjednoduším, tak v hospodářské oblasti se nám podařilo potvrdit trend, že státní podnik bude na konci roku opět v kladném hospodářském výsledku, zároveň jsme zvládli chod celé firmy takzvaně ufinancovat. Hlavním úkolem bylo připravit LOM Praha na příchod platformy H-1 v roce 2023 a ostré spuštění podpory jejího životního cyklu. Zde musím zejména vyzdvihnout výstavbu simulačního centra na 22. základně vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslovou, jehož budova měla být dokončena do konce roku 2022 tak, aby byla připravena na násun simulačních technologií, což se nám podařilo. Zahájili jsme rovněž přebírání, proclívání a katalogizaci dílů a dalšího vybavení potřebného pro komplekci, údržbu a provoz těchto nových vrtulníků. Dalším stěžejním úkolem bylo udržet schopnosti požadované naším hlavním zákazníkem - Armádou České republiky, ale hledat i nové příležitosti pro rozšíření našeho portfolia. Velmi vysoko hodnotím, že se nám podařilo přes složitou situaci udržet zaměstnance a jejich počet i navýšit, takže k letošnímu 1. lednu jsme jich měli 753. Pokud to shrnu, tak rok 2021 byl stabilizačním, zatímco uplynulý rok 2022 odstartoval transformaci. Nacházíme se totiž v unikátní situaci, kdy armáda ve velkém měřítku přezbrojuje,

a na to musíme reagovat, abychom mohli její potřeby zabezpečit také v budoucnu.

Jak se na fungování projevila přijatá opatření zavedená v souvislosti s válkou na Ukrajině a potvrdila se do nich vkládaná očekávání?

Ruská agrese na Ukrajině zahájená 24. února 2022 byla velkým zásahem do chodu státního podniku LOM Praha. V červnu nám Rusko pozastavilo naši certifikaci. Nicméně tento krok nás neparalyzoval, protože jsme našli řešení v podobě takzvané Národní cesty, v rámci níž jsme bez podpory Ruské federace schopni vykonávat generální opravy vrtulníkové techniky ruské provenience pro českou armádu a úspěšně je nabízet i zahraničním partnerům nejen ze zemí Evropské unie a NATO. Takže když se zpětně ohlédnou, konec února byl výzvou, kdy jsme se museli rychle zorientovat a přijmout strategická roz-

hodnutí. Jde o komplex legislativních a technických opatření, která ve výsledku znamenají, že je zde nadále kompetentní státní podnik, který je připraven tyto opravy vykonávat.

A co jednotlivé závody LOM Praha?

Hlavní náplní Závodu letadel byly v loňském roce generální opravy transportních vrtulníků Mi-171Š a do jara také bitevních vrtulníků Mi-24/35 pro Vzdušné síly AČR. Volný prostor jsme pak využili k renovacím vrtulníků SM-2 pro Letecké muzeum Kbely a Mi-24D pro Letecké muzeum Koněšín. Zabezpečoval ovšem i generální opravy různých samostatných agregátů, například automatu cyklíky. V roce 2023 budeme nadále pokračovat v generálních opravách českých Mi-171Š a Mi-17. Navíc jsme získali zakázku na generální opravu bulharského vládního vrtulníku Mi-8S a připravujeme se na generální opravy dvou Mi-8MT vzdušných sil Makedonie. Usilujeme i o další státy jako je Polsko, Slovensko nebo Maďarsko. Závod pohonných jednotek byl dlouhodobě divizí, v níž se nedařilo naplnit zcela její kapacity, nicméně to se začíná postupně měnit. Získáváme opravy nejen motorů, ale i dalších agregátů, například reduktorů. Zachovali jsme a snažíme se rozvíjet pístový program, kde zabezpečujeme generální opravy pro alžírské letectvo, máme ovšem už i objednávky na generální opravy motorů od českých a slovenských aeroklubů i soukromých provozovatelů. S každou generální opravou vrtulníku pro Armádu České republiky jsou spojeny i generální opravy turbohřídelových motorů a pomocných energetických

Jiří Protiva, ředitel státního podniku LOM Praha

kých jednotek. V oblasti vrtulníků jsme ale zahájili opravy i pro Slovensko, Bangladéš, pokračujeme ve spolupráci s Polskem, se kterým máme uzavřen čtyřletý kontrakt. Registrujeme zvýšený zájem o opravy proudových motorů AI-25TL, například pro Bulharsko ve spolupráci s Aerem Vodochody. Galvanovnu, strojní obrábění či nedestruktivní testování nabízíme k využití i jiným subjektům - tržby u těchto provozů se nám podařilo za loňský rok zdvojnásobit. Pořizujeme nové vybavení, novinkou je například pětiosé obráběcí centrum UMC-1000.

V Závodu modernizací a modifikací byl hlavním činností projekt Krovka, tedy modernizace Mi-171Š pro Armádu České republiky, který poběží až do přelomu let 2026-2027. Implementujeme v něm západní technologie do celkem patnácti vrtulníků. Nyní jsme dokončili prototyp, který se připravuje k záletu, od letošního roku budou zahájeny sériové zástavby. Dále jsme podepsali smlouvu na projekt Mi-17 Systém, tedy modifikaci dvou transportních vrtulníků Mi-17 českého letectva, které mají navýšit přepravní kapacity. Prostřednictvím tohoto závodu jsme se zapojili i do technické podpory pro Armádu ČR v oblasti systému vlastní ochrany používané letecké techniky. Za zmínku dále stojí i naše podpora taktického systému bezpilotního letadla (Tactical Unmanned Aircraft System - TUAS).

V pardubickém Centru leteckého výcviku bylo prioritou naplnit požadavky Vzdušných sil AČR. V roce 2022 došlo k enormnímu zvýšení letového úsilí, když jsme celkem nalétali 5245 hodin, z toho pro Armádu České republiky 4653 hodin, a na letošní rok je předpoklad až 7000 hodin. Pokračujeme v obměně letadlové techniky. V listopadu 2022 jsme podepsali smlouvu na nákup čtyř letounů L-39NG, jež od konce roku 2024 začnou nahrazovat stávající L-39C, jimž skončí životnost. Jde ovšem o celý systém, který zahrnuje i nemovitou infrastrukturu. Již v letošním roce pro něj začneme stavět halu simulačního centra a budeme upravovat také zázemí pro skladové hospodářství. Předpokládáme dojednání smlouvy na logistickou podporu a v budoucnu i využití opce na další čtyři letouny. Před Vánocemi jsme posílili flotilu šesti vrtulníků Enstrom 480B-G, když jsme pronajali další dva stroje tohoto typu. V roce 2023 zároveň plánujeme zahájit obměnu i u Zlinů Z-142C AF z důvodu nadcházejícího vyčerpání jejich technického života. V první fázi chceme pořídit dva nové Z-242L a dva Z-143LSi, jejichž dodávky by mohly být zahájeny na přelomu letošního a příštího roku. Pro rok 2023 jsme navíc s našimi partnery získali zakázku na teoretický i praktický výcvik pro Gruzii na vrtulnících Enstrom 480 a pro Srbsko na Mi-17. V Taktickém simulačním centru jsme již

Flotila Enstromů 480B-G Centra leteckého výcviku byla loni v prosinci rozšířena o dva pronajaté stroje

dříve nasadili do provozu kokpit F-16, který si letos vyzkoušejí thajští piloti.

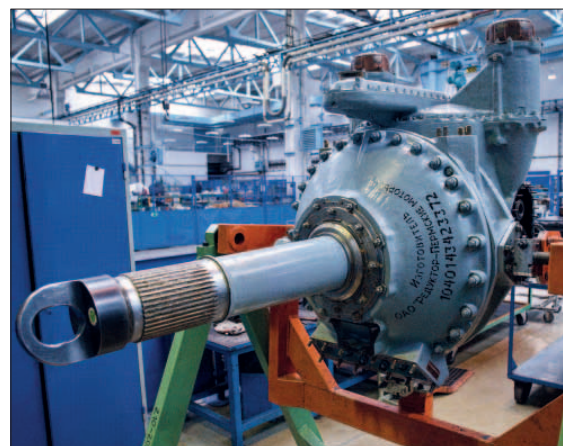
K 1. červenci 2022 zahájil činnost Závod H-1. Nyní má 15 pracovníků, přičemž jde jak o letecké mechaniky, tak řídicí pracovníky a podpůrný personál včetně obsluhy simulačního centra. Před koncem roku 2022 jsme podali příslušnou žádost o kolaudaci jeho budovy a oficiálně oznámili americké straně naši připravenost pro implementaci simulátoru. Na přelomu prvního a druhého čtvrtletí by pak mohlo centrum zahájit činnost ve prospěch Armády České republiky. V březnu-dubnu odletí vybraní mechanici se specializací drak a avionika na školení do USA k firmě Bell Textron, motoráři pak zamíří k GE Aviation. V rámci příkazní smlouvy pokračujeme v zajištění dodávek vybavení a náhradních dílů. Letos plánujeme uzavřít i komplexní servisní smlouvu - poté budeme pro armádu v pozici hlavního servisního partnera pro platformu H-1.

Nicméně do struktury státního podniku LOM Praha patří také přerovské letiště.

Jsem velmi rád, že se nám podařilo restartovat přerovské letiště, pokud jde o finance, ale také jeho provozní využitelnost. Nyní probíhá naše jednání s Armádou České republiky o dislokaci 533. praporu bezpilotních systémů. Armáda ČR si již vytipovala prostory a objekty pro své působení. V souvislosti s tříměsíční výlukou, která je plánována od poloviny února do poloviny května tohoto roku na pardubickém letišti, budeme částečně přesouvat aktivity Centra leteckého výcviku právě do Přerova. Ke konci roku jsme proto dokončili práce v severní části areálu, abychom tam mohli umístit jeho zázemí.

V souvislosti s možnou akvizicí bojových letounů F-35 se hovoří i o zapojení státního podniku LOM Praha.

Kdykoliv bude Armáda České republiky pořizovat novou leteckou techniku, naši ambice je být u toho. A to bez ohledu na to, jak dopadne případná akvizice s letouny F-35. V rámci tohoto programu cílíme na logistiku, servis i výcvik personálu. K tomu probíhají příslušná jednání na několika úrovních s před-

V portfoliu nadále zůstávají opravy reduktorů VR-14/24

staviteli resortu obrany, koncernu Lockheed Martin, ale i dalších firem českého leteckého průmyslu majících zájem účastnit se tohoto projektu. Máme ovšem vizi zapojit se také do podpory životního cyklu v připravovaném nákupu bezpilotních prostředků. Zajímá nás ale i simulační výcvik v oblasti pozemní bojové techniky, kde vidím příležitost pro naši specializovanou dceřinou společnost VR Group. Samozřejmě se zde nabízejí také další projekty. Snažíme se například oslovovat výrobce motorů, které nejsou provozovány v technice české armády, u nichž vnímáme potenciál pro vytvoření regionálního servisního centra. Jednáme s Honeywellem, Rolls-Roycem, Pratt & Whitney nebo Lycomingem. Když totiž zvládneme program H-1 a případně se zapojíme do projektu F-35, technologicky nás to posune na zcela novou úroveň, z níž bude těžší nejen česká armáda, ale i celý český letecký průmysl. K tomuto účelu byl náš státní podnik v minulosti založen a pro to tady jsme i do budoucna. ■

Budova simulačního centra pro platformu H-1 již na letecké základně v Náměšti nad Oslavou stojí. Činnost zahájí v letošním roce. V titulu rozsáhle modernizovaný pilotní prostor Mi-171Š vzniklý v rámci projektu Krovka